

Commissievoorstel Opiniërend

gemeente
TEYLINGEN

Opiniërend commissievoorstel Beter betrekken raad bij Maatschappelijke agenda

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer	Z-26-497886
datum collegevergadering:	31 maart 2026
datum commissievergadering:	20 april 2026
agendapunt:	Opiniërend voorstel Beter betrekken raad bij Maatschappelijke agenda
portefeuillehouder:	Mevr. R. Wietsma
behandelend ambtenaar:	Marco Redeman
emailadres:	m.redeman@hltsamen.nl
programma:	Samenleven

Wij stellen voor:

1. Het voorliggende voorstel voor het beter betrekken van de raad bij de Maatschappelijke agenda opiniërend te bespreken tijdens de commissievergadering op 20 april 2026 en daarmee richting te geven aan het college voor de verdere uitwerking van de aangepaste aanbevelingen van de Rekenkamer over dit onderwerp. We stellen u in het voorstel 3 concrete vragen.
-

Context/Coalitieprogramma

In 2022 is de gemeente begonnen met een nieuwe, brede visie op het sociaal domein en een nieuwe werkwijze: samen met de samenleving werken aan gedeelde ambities. De afgelopen vier jaar heeft het werken met de Maatschappelijke agenda (de MAG) steeds meer vorm gekregen voor alle betrokkenen.

De Maatschappelijke agenda heeft de afgelopen gezorgd voor meer integraliteit in het beleid, een meer uniforme werkwijze en verbetering van de P&C-producten. De MAG helpt ons ook bij het meer opgavegericht werken en het betrekken van maatschappelijke waarde bij het beoordelen van initiatieven.

Het college herkent en deelt de wens van de raad om beter betrokken te worden bij de Maatschappelijke agenda.

Tijdens de raadsvergadering van 26 februari 2026 heeft de raad het Amendement Doorontwikkelen beleidscyclus MAG aangenomen over de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek:

1. De volgende aangepaste aanbevelingen op basis van het rekenkamerrapport 'Onderzoek maatschappelijke agenda Teylingen' over te nemen:
 - a. Stel samen met de raad een periodieke beleidscyclus op voor de MAG om de kaderstellende en controlerende taak van de raad te versterken. Ga hierbij in op het beleid, de uitvoering, de behaalde resultaten en de samenwerking per pijler en betrek hierbij de partners.
 - b. Registreer vanaf begrotingsjaar 2027 de kosten in het sociaal domein met een onderscheid tussen wettelijke en bovenwettelijke taken. Rapporteer vanaf 2027 deze kosten bij de bespreking van het sociaal beleid.
2. De aanbevelingen voor uitvoering in handen te stellen van het college.
3. Het college te verzoeken voor Q3 het voorstel voor de nieuwe beleidscyclus met de raad te bespreken, deze vast te stellen en deze voor 26 februari 2027 te implementeren.

Doel: Wat willen we bereiken?

De raad heeft een kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taak. Als het gaat over de Maatschappelijke agenda is op alle drie die taken verbetering mogelijk. Het college wil tijdens de commissievergadering van de raadsleden horen in hoeverre de voorgestelde verbeteringen gedragen worden, op welke manier de raad betrokken wil worden bij de ambities, financiën en monitorgegevens, en hoe de raad betrokken wil worden bij het doorontwikkelen van de beleidscyclus van de MAG.

Huidige situatie

De Maatschappelijke agenda vormt de brede visie op het sociaal domein en bevat 30 ambities die door de raad zijn vastgesteld. Minimaal eens per vier jaar wordt de MAG herijkt: samen met de samenleving wordt gekeken in hoeverre de huidige ambities nog de juiste ambities zijn. De herijkte MAG wordt vervolgens ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Nadat de raad de kaders voor het sociaal domein heeft vastgesteld maakt het college afspraken met uitvoeringsorganisaties om aan realisatie van de ambities te werken. Die afspraken komen in de jaarlijkse Programmabegroting te staan die wordt voorgelegd aan de raad, net als de tussenrapportage en de jaarrekening.

Buiten de P&C-cyclus en het vaststellen van de MAG om, worden grote en/of actuele onderwerpen geagendeerd in de commissie en raad. Bijvoorbeeld als het gaat om regionale afspraken rond Jeugdzorg, nieuw subsidiebeleid of een presentatie van de ISD.

Het instrument MAG is nog steeds in ontwikkeling. Zo wordt dit jaar in de Programmabegroting de link tussen de pijlers en de financiën beter inzichtelijk gemaakt, en wordt gewerkt aan een MAG-monitor die informatie geeft over hoe het met de verschillende ambities gaat.

Waarom leggen we dit besluit opiniërend voor: mogelijkheden/varianten

De raad heeft het college verzocht om in Q3 van 2026 een voorstel voor een nieuwe beleidscyclus met de raad te bespreken. Het college gaat graag met de raad in dit vroege stadium in gesprek om te toetsen hoe de raad denkt over de denkrichting van het college.

Hiervoor heeft het college een voorstel voor opiniërende avonden per beleidsthema en een aantal vragen over de MAG-ambities, financiën en monitorgegevens.

Voorstel:

Het college stelt voor om jaarlijks met de commissie opiniërend in gesprek te gaan over de verschillende MAG-pijlers; steeds één of twee pijlers per keer.

Het programma voor de behandeling ziet er als volgt uit:

1. Presentatie van de ambities plus de huidige activiteiten (programmabegroting en uitvoeringsorganisaties);
2. Presentatie van beschikbare monitorgegevens voor de betreffende ambities;
3. Presentatie van de financiën binnen de pijler(s), zoveel mogelijk uitgesplitst naar beleidsvrijheid;
4. Vragen, dilemma's en koers-keuzes die het college aan de raad wil voorleggen.

Ambities:

De MAG is opgesplitst in 6 pijlers/beleidsthema's met elk circa 5 ambities. Tijdens de voorgestelde MAG-avond zou het college met de commissie in gesprek kunnen gaan over die ambities en hoe ze te realiseren.

Vraag aan de commissie:

Wat vindt u van de formulering van de huidige ambities per pijler en wilt u het college iets meegeven?

Financiën:

De raad heeft het college opgeroepen om vanaf begrotingsjaar 2027 de kosten in het sociaal domein te rapporteren met een onderscheid tussen wettelijke en bovenwettelijke taken.

Dit is niet zo eenvoudig als het wellicht lijkt. Op dit moment zit het onderscheid tussen wettelijk en bovenwettelijk niet onze financiële systemen, onder meer omdat er geen duidelijke knip in te maken is.

Binnen het sociaal domein zijn er bijvoorbeeld wettelijke taken waar de gemeente geen rijksmiddelen voor krijgt. Daar heeft de gemeente dus een zekere vrijheid om te bepalen hoe die wettelijke taken ingevuld worden en hoeveel geld daarvoor wordt gereserveerd. Maar er zijn ook rijksmiddelen die geormerkt zijn voor bepaalde doelen en een grotere of beperktere beleidsvrijheid geven. Daarnaast verleent de gemeente subsidies aan partijen die aan verschillende pijlers/beleidsthema's werken en waarbij de uitvoering zowel wettelijke als bovenwettelijke elementen bevatten.

Samen met de P&C raads werkgroep wordt periodiek besproken hoe de financiën beter kunnen worden gepresenteerd in de P&C producten. Zo is het de bedoeling om in de Programmabegroting 2027 duidelijker aan te geven hoeveel geld er per MAG-pijler wordt besteed.

Het college stelt voor om tijdens de voorgestelde MAG-avonden zo goed als mogelijk inzicht te geven in het aandeel door het Rijk geormerkte en niet geormerkte gelden binnen de betreffende pijler en te schetsen waar de beleidsvrijheden zitten.

Vraag aan de commissie:

Voor welke onderdelen van de MAG wilt u met prioriteit een betere koppeling van met de financiën gelegd zien?

Monitorgegevens:

In december 2025 heeft het college in de commissie Welzijn het eerste concept van de MAG-monitor gepresenteerd. Daarmee willen we van elke ambitie in de MAG iets kunnen zeggen over hoe het ermee staat.

Het college stelt voor om tijdens de voorgestelde MAG-avonden dieper in te gaan op beschikbare data over de betreffende ambities en het gesprek te voeren over de betekenis ervan.

Vraag aan de commissie:

Wat vindt u van de MAG monitor zoals deze is gepresenteerd en wilt u het college iets meegeven?

Waarom leggen we dit besluit opiniërend voor: voordelen

De raad heeft het college opgeroepen om samen met de raad een periodieke beleidscyclus voor de MAG op te stellen. Het college ziet het voorliggende opiniërende voorstel als een eerste stap richting die verbeterde beleidscyclus en het beter betrekken van de raad bij de MAG, en hoort graag in dit vroege stadium hoe de raad tegen het voorstel aankijkt.

Wat moeten we meewegen bij onze meningsvorming: kanttekeningen/nadelen

1. Een belangrijk voordeel van de Maatschappelijke agenda is dat het instrument in alle drie de HLT-gemeenten hetzelfde wordt gebruikt. Dat maakt het werk voor de organisatie veel eenvoudiger dan wanneer er verschillende instrumenten en documenten zouden worden gebruikt, zoals in het verleden. Het versterkt ook de samenwerking tussen de gemeenten en het gezamenlijk formuleren van afspraken met de regio en met maatschappelijke partners. Het is onwenselijk om het MAG-instrument in Teylingen op een andere manier door te ontwikkelen dan in de andere gemeenten.
2. Het college herkent en onderschrijft de wens van de raad om beter betrokken te worden bij de beleidscyclus van de MAG en die beleidscyclus te versterken. Echter, zoals hierboven beschreven, zitten er limieten aan wat er op korte termijn kan worden gedaan op financieel en data-gebied. Al te hoge verwachtingen zouden kunnen leiden tot teleurstellingen later dit jaar.

Afweging

Het college wil graag met de commissie verkennen of de voorgestelde MAG-avonden inderdaad de betrokkenheid en rol van de raad kunnen versterken. Daarvoor zouden we graag na de zomer met een aantal van die avonden in de commissie willen oefenen.

Wat zijn de financiële gevolgen

Het uitwerken van het voorstel past bij het verder ontwikkelen van de MAG als instrument. Er zijn vooralsnog geen financiële gevolgen aan verbonden.

Wat zijn de juridische gevolgen

Het opiniërend commissievoorstel is het gevolg van een uitspraak van de gemeenteraad over de aanbevelingen van de Rekenkamer. Het verder uitwerken van het voorstel gehoord de meningen van de commissieleden heeft vooralsnog geen juridische gevolgen.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

De MAG is een instrument en werkwijze die in alle drie de gemeenten op dezelfde manier wordt gehanteerd. Omdat in Teylingen een rekenkameronderzoek is gedaan is dat op dit moment de enige van de drie gemeenten waar de verkenning voor het verbeteren van de beleidscyclus binnen de MAG wordt gedaan. De voortgang en uitkomsten van deze verkenning worden gedeeld met de andere gemeenten.

Communicatie

De raad heeft het college verzocht voor Q3 het voorstel voor de nieuwe beleidscyclus met de raad te bespreken. Het college komt graag voordat het voorstel ter vaststelling wordt voorgelegd nog een keer terug om met de commissie het volgende concept opiniërend te bespreken.

Bijlagen en achtergrondinformatie

Geen.